Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/MgD/024/25
Názov predmetu	Občianska participácia
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. León Richvalský, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Účasť na prednáškach je povinná. Predmet je ukončený na základe:
• Priebežného hodnotenia vo forme vypracovaného zadania (50%)
• Záverečnej písomnej skúšky (50%).

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študent sa oboznámi s problematikou občianskej participácie a občianskej spoločnosti, významom občana ako pôvodcu moci v demokratickom štáte, historickým vývojom občianskeho združovania a participácie, ako aj so súčasnou situáciou v tejto sfére. Študent sa dokáže orientovať v jednotlivých formách občianskej participácie a súvisiacej legislatíve, identifikuje najvýznamnejšie aktivity a prejavy občianskej spoločnosti na Slovensku a vo svete. Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie:

Vedomosti:
študent získava základný pojmový aparát z oblasti občianskej participácie,
študent si osvojuje základné faktory ovplyvňujúce občiansku participáciu a jej význam v demokratickom režime,
študent získava prehľad o kľúčových problémoch v oblasti občianskej participácie a občianskej spoločnosti,
študent sa oboznámi s historickým vývojom občianskej participácie vo svete a v SR,
študent získava prehľad o slovenských a zahraničných politických a spoločenských rozhodnutiach dosiahnutých prostredníctvom pôsobenia občianskej participácie.

Zručnosti:
študent si osvojí základné informácie potrebné na to, aby rozumel základným vzťahom a súvislostiam v rámci občianstva, participácie a občianskej spoločnosti,
študent vie samostatne zhodnotiť základné problémy občianskej participácie v kontexte verejného sektora a jeho aktérov,
študent je schopný vykonávať analýzy základných procesov občianskej participácie pri tvorbe politických rozhodnutí a formulovať relevantné závery,
vie pracovať so základnými pojmami ako občianstvo, participácia, občianska spoločnosť, mimovládne

neziskové organizácie, verejný sektor,
študent je schopný aplikovať základné vedomosti v pri analyzovaní aktuálnych politických otázok v kontexte občianskych záujmov.

Profesijné kompetencie:
študent získava schopnosti orientácie v širokej škále teoretických prístupov k riešeniu praktických otázok, týkajúcich sa občianstva a participácie,
študent sa orientuje v základných vzťahoch medzi občanmi a politickými aktérmi,
študent je schopný aplikovať tieto vedomosti v rámci ďalších odborných predmetov počas svojho štúdia,
študent je pripravený získané vedomosti uplatniť v praktickej činnosti po absolvovaní štúdia.

Prenositeľné kompetencie:
analytické myslenie,
kultivovaný a odborný písomný i ústny prejav,
občianske kompetencie,
pružnosť v myslení (adaptabilita, flexibilita, improvizačné spôsobilosti),
schopnosť prijímať rozhodnutia a niesť zodpovednosť.

Stručná osnova predmetu

1. Občianstvo a občianska spoločnosť – úvod do problematiky
2. Historický vývoj občianstva, participácie a občianskej spoločnosti
3. Občianska participácia v podmienkach SR v minulosti a dnes
4. Voľby a referendá ako základ participácie v demokracii
5. Občianska participácia na miestnej úrovni
6. Občianska participácia v rámci mimovládnych neziskových org.
7. Legislatívne zastrešenie občianskej participácie v SR
8. Občianska participácia a jej význam v praxi – príklady zo sveta a SR
9. Občianska participácia pred rokom 1989
10. Občianska participácia vo vybraných krajinách EÚ
11. Občianska participácia počas pandémie COVID-19
12. Ukazovatele občianskej participácie a jej vývoj od roku 1990 po súčasnosť, ako ďalej?

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinne voliteľný predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia

Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

Majchrák, J., Strečanský, B., Bútora, M. (eds.) Keď ľahostajnosť nie je odpoveď. Príbeh občianskeho združovania na Slovensku po páde komunizmu. Bratislava : Inštitút pre verejné otázky, 2004. 398 s. ISBN 80-88935-73-3.
Mesežnikov, G., Strečanský, B. (eds.) Občianska spoločnosť na Slovensku. Krízy, križovatky, výzvy. Bratislava : Inštitút pre verejné otázky, 2017. 110 s. ISBN 978-80-89345-61-8.
Plichtová, J. (ed.) Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita. Bratislava : VEDA, 2010. 610 s. ISBN 978-80-224-1173-8.

Richvalský, L. Vybrané aspekty občianskeho sektora: fungovanie občianskych združení v trnavskom regióne. Trnava : FSV UCM, 2021. 163 s. ISBN 978-80-572-0223-3.
Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český

Poznámky

90 hodín, z toho:
Prezenčné (P, S): 24/P, 0/S
Samoštúdium: 66 hodín